

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Augustus' 20dikán, 1824.

Portugallia.

A' Lisbonai Udvari Ujság, Júl. 16d a' következő czikkelyt közli: „Mái napon közöljük Olvasójinkkal azon beszédet, mellyet Ő Nagy Britanniai Felsőge, a' Parlamentumi ülések' bérekesztésének alkalmatosságával tartott. Kivéven Irlandia egy részének zürzavaros állapotját, mellyről Ő Felsőge emlékezik, a' beszédnek többi része azt mutatja hogy az ánglus Nemzet nyugodalomban 's mindegyre nevelkedő virágzásban vagyon. — Némelly ánglus Ujság-levelek, mellyeknek gondolatjok egyedül azon nyereség körül forog, melly az ő itéletek szerint Angliára nézve származhatna abból, ha az Amérikai tartományok a' Pyrenaeumi félszigetekbeli Anyországoktól elszakasztatnának, nagyon csudálkoznak rajta, hogy Ő Felsőgének említett beszédében a' nevezett tartományok függetlenségének megismerésére nézve semmi czélozást nem találnak, a' mellyet pedig áhítatosan vártak; 's e' miatt ezen Ujság-levelek gúnyoló panaszokban merülnek-el. Ezek ugyan azon Ujságok, mellyek zúgóldtanak azért hogy az ánglus Igazgatás nem akarta száraz földi háborúba keverni Európában Angliát, 's védelmezni a' spanyol Corteseket, kiket utóbb ezen Ujságok a' tegsértőbb kifejezésekkel illettek, hogy Cadix városát, mellybe bészárkoztak, nem nagyobb vitézséggel védelmezték. — Az ánglus Igazgatás, bölcsesége és okos viagyazasa által mentette-meg azon alkalmatossággal Angliát a' háborútól, mellybe, mint az utóbbi történetek megmutaták, a'

Félsziget fő része népességének akarátja ellen keveredett volna. — Az ánglus Nemzetnek előkelőbb, és értelmesebb része, érdeme szerint tudja becsülni azon szerencsét, mellynél fogva megmenekedhetett a' Spanyol Országi lázszató félnek különbözőféle eget földet felforgató abbeli próbatételeitől, mellyekkel Angliát a' veszedelmes háborúba bele akará keverni. Azon alkalmatossággal fényes bizonyosságát adta az ánglus Igazgatás az ő bölcseségének és állhatatosságának. Megmutatta hogy Spanyol Országot jobban ismerte, mint azok, kik őtet ezen háborúba akarák keverni; 's az ánglus Nemzetnek, valamint a' Félsziget népességének is helyes oka vagyon reá, hogy ezen Igazgatásnak magamérséklését és vigyázóságát magasztalja, mint a' melly Európát megmentette a' borzasztó háborútól, 's azon nyomorúságoknak megújítatásától, mellyek, mind az ánglus mind egyéb Nemzeteknek annyi vérbe kerültek volna. — Hasonló bölcs és előrelátó Politica az, melly ez idő szerint arra ösztönözi a' Nagy Britanniai Igazgatást, hogy magát a' „szabadság és egyenlőség“ ügyé azon szószóllójinak ellenek szegezze, kik „Amérikai függetlenség“ fényes czímmel felruházatva, olly nemű kereskedésnek kecsgető reménységeivel vagnak megaranyozva, melly Angliának kőveit és útszajit arannyá és gyémántá változtathatja. Azon Politica, melly a' Nagy Britanniai Igazgatást tartóztatja abban, hogy magát azon rendszabásokba elegyítse, mellyekhez nyúlnak a' Pyrenaeumi Félszigetbeli Nemzetnek a' végett, hogy

tül a' tengeren lévő birtokaikban a' pártoskodást elnyomhassák, minekutána azt honjokban meggyőzték, — az igazsággal tökéletes egyezésben vagyon, 's az okosság azt parancsolja, hogy nem kell siettetni azon rendszabást, melly szinte úgy ellenkezne az Európai anyaországokkal való barátságos egybeköttetésekkel; mintha ezen utóbbiak azt hinnék, hogy Irlandiának, avagy Nagy-Britannia egyéb részének, melly anárchiai állapotban volna, függetlenségét megismerhetnék egyedül azon oknál fogva, minthogy az illy tett az efélet akaró Státusnak political avagy kereskedési tekintetben hasznos lehetne. — Ezenkívül az említett lázadásban lévő tartományoknak állapota eléggé mutatja, mennyire nem lehet hinni az első tekintetnek, mellyet az enthusiasmus mindenkor kiszokott forgatni igaz formájából, 's mennyire hasznosabb Angliára nézve annak böles Minisztercinek abbéli eddig követett Politicájok, hogy a' dologgal ne hirtelenkedjenek, és a' környüllásokat az időnek folyamataja, 's a' történetek menetele által engedjék érlelésre jutni, mint a' mellyek a' Nemzetek' valóságos Politicájának legjobb vezéresillagai. — Azonközben semmi sem tartóztatja az ánglus kereskedést abban, hogy folytathassa barátságos egybeköttetését azon Státusokkal, mellyek függetlenségeknek megismerése bizonyosan nem nevelhetné olly módokkal a' kereskedést, hogy az ánglus kereskedőknek magános jussaik még nagyobb tiszteletben tartatnának, mint tartatnak mostan. — A' tapasztalás tanítja, melly sikamló út vezet a' forma szerint való megismeréstől a' szoros szövetséghez, 's mennyire felszámíthatatlanok az illyen szövetségnek következtései. A' hirtelenkedve lépést nem lehet mindenkor helyre hozni, 's annak befolyása mindenkor szélesebbre terjed, mint kívánná az ember, és a' mint az meggátoltathatnék. Minden esetre, ostobaság len-

ne egy olly Státusnak függetlenségét megismerni, mellynek még az idő meg nem adta a' szükséges erőt, és a' melly nem ismeri még a' maga önmön helyhezletését is; 's az illyen megismeréssel csak ezt mondaná az ember a' világnak: „En ezen Státust függetlennnek lenni megismerem, a' mennyiben ő magát védelmezheti azon Státus ellen, mellynek eddig része volt, 's jelenvaló kinyilatkoztatásom éppen ne a' szerint magyaráztassék, mintha azzal az ahöz jussát tartó Fejedelemnek sérelmet akarnék okozni.“ — A' Nagy Britanniai Parlamentumokban tartatott beszédekből itélvén, azt kell hinnünk, hogy azon nagy, és másokat feljülhaladó Politica, melly által Anglia e' részben vezéreltetik, oda vagyon irányozva hogy a' békességet és jó egyetértést minden Nemzetekkel fentarthassa, leginkább bizonyos lévén így Anglia azon hasznokban, mellyeket von hatalmas intézeteiből; szaporító tőkepénzeinek nagy sokaságából; a' benne uralkodó kereskedői lélekből; széles kiterjedésű hajókázásából; és rendkívül nagyszámú manufacturáiból, mellyek neki szükségesképen az egész világnak minden piaczeit megnyitják.“

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Jún. 18dikáig terjedő Jamaicai Újságok, mellyeknek megérkezéseket, a' Couriernak a' Bolivar győzedelmét illető tudósítására nézve Londonban erősen várták, a' Columbiái-Perui seregeknek ezen győzedelméről egy szóval sem emlékeznek; hanem e' helyett, bennük azon szomorító tudósítás találtatik, hogy a' Jamaicai helybeli tisztihivatalok, egy új czimboraságot fedeztek fel a' Feketék részéről. A' lázadás már ki is ütött a' szigetnek Hannovera nevet viselő részében. Lucia szomszédságában számos Colóniákbeli Négernek hirtelen oda hagyák munkájokat, 's számos csüröket, elfoglalván elébb a' bennük lévő

termést, felgyújtottak, 's az erdőkbe veték magokat. A' Militzia kiállítatott. A' Hannovera nevet viselő Regimentből két Compania Argylbe indult, melly úgy látszott fő pontja a' lázadásnak, mellyben még több helyek is vagynak; nevezetesen Alexandriában számos épületek felgyújtottak. A' mint a' czimboraságot észre vették, az a' maga egész iszonyatosságában azután nyolcz óra múlva öttött volna ki. Ugyvala a' dolog elintézve, hogy először Malcolm Urat egy gazdag plántálót öljk-meg, 's ezen első gyilkosság legyen a' jel minden Fejéreknek megölésekre. Ezen börtaszító jelenést közönséges égésnek kelte vala megvilágosítani. Egy szóval Jamaica't mind azon iszonyúságok fenyegeték, mellyeknek prédájává Sz. Domingo leve. „A' Haytii szerencsen köztársaság' szomszédsága, mond egy Londoni Ujság, elegendő arra nézve, hogy a' mi Nyugat-Indiai minden szerencseneinket örökös forrásban tartsa. A' Jamaicai Kormányzó Herczeg Manchester, és a' seregek' Fő-vezére Szír John Kean, minden rendszabásokat mellyeket csak okosságok javasolt, megtevének. De ha meggondolja az ember, milyen kevés ottan a' hadi erő, lehetetlen hogy magát megnyugtathassa.

A' Londoni Udvari Ujság f. h. 5d Oberster Sutherlandnak, az aranypartokon lévő anglus seregek' vezérének környüállásos tudósítását közli, az Aschantékkal Május' 21d történt ütközetről. Ezen vezérnek alkori vesztése ezer emberre megy. Ő minden reménységét az Aschanték között uralkodó himlőben és vérhasban helyezteti. A' tudósítás azt tertja továbbá, hogy a' Király maga is közelget némely seregekkel, mellyekkel az Armada 16,000 emberre fog szaporodni, a' midőn az Anglusok nem állíthatnak többet ki ellenek; 7000 embernél, a' melly számba bele vagynak foglaltatva azon népek is, mellyeket ők bizonyos szövetségnél fogva az

Aschanték ellen való hadakozásra kényszerítettek. A' mint hallik a' Hollandiai uradalom alatt lévő El-Mina városának 6000 fegyveres lakosai az Aschanték Királyának ajánlák szolgálatajokat.

A' Courier Jul. 51d így ír: „A' kövekezendő hiteles rajzolatot, melly az Aschantéknél szokásban lévő hadviselést foglalja magában, egy olly Tiszt közlévelünk, ki Coast-Castleből csak mostanában érkezett-meg Angliába. Ez a' rajzolat elégé mutatja, minémü veszedelmes ellenségel legyen dolgunk: — Mikor az Aschanték ellenségre mennek, a' táborhelynek minémüisége szerint több egy más mellett álló csapatokra osztják seregeket, 's nagy sebességgel nyomótnak előre, 's mikor már egy puska lövésnyire vagynak az ellenségtől, minden csapat' elején a' puskások jobbra balra egyszerre tüzelni kezdenek, mellyek az illető csapatot védelmezik, 's fegyvereiket újra megtöltik. A' csapatok ezzel előre nyomótnak, a' többi előljáró puskások is el kezdenek tüzelni, azután pedig a' csapatnak háta megett ismét hadi rendbe állanak. Illy módon minden előnyomuló csapatok szakadatlan tüzelnek. Ha visszaverettetnek, 's megszorítatnak, akkor a' csapatok hirtelen elszélednek, 's bizonyos meghatározott helyen újra az előbbeni rendbe szedik magokat, hogy az ellenséget annak háta megett támadhassák-meg. Mikor egy megtámadásnak vége, számos vadászok állíttatnak fel a' csapatok szélein, hogy ha kedvező alkalmatosság adná magát elő, annak tüstént hasznát vehessék. Ők rendszeren dombok, bokrok és fák megé szokták magokat venni, mihelyt löttek, azonnal a' földre vetik magokat, 's ottan töltik újra fegyvereiket. Hadi fortélyhoz is tudnak, 's azt nagy ügyességgel viszik végbe. Bizonyosága annak ezen történet melly mostanában adta-célé magát. Egy esetépatéban, a' Fantik' részéről néhány foglyok kerülének kezekre, mellyek

mellyek között kürtösök is találtak. Azután néhány nap mulva megtámadással fenyegetődtek, de hirtelen eltűntek; azal a' fogoly kürtösöket arra kényszeríték, hogy megtámadásra fúnak meg kürtjeiket, melly fortélynak kívánt foganatja is leve; mert a' Fántik előnyomulásnak 's a' tartalék seregre bukkanván, sokat vesztettek. Az ilyen ellenség nem megvetendő.

Az Anglusoknak az arany partokon lévő szomorú állapotokról így szoll egy levél, melly Coas-Castleből Május' 28d indult: „Az Aschantékkal volt szerencsétlen ütközet olta, ők mind inkább elbízta magokat, és sikeresen munkalkódnak, mi pedig mindenféle bajokkal környül vagyunk vétetve elannyira, hogy reszünkről a' harborúnak éppen nem láthatjuk jó kimenetelét. Azolta egy kis csetépaté történe, de a' mellynek csak a' leve a' foganatja, hogy az Aschanték Coasthoz közelebb nyomulásnak, 's mi őket, híjjával lévén a' hajóhoz megkívántantó dolgoknak (a' minnek valahol valami rendkívülvaló tunyaság lehet az oka) meg nem akadályoztathattuk. A' mi szárazon való hadi mozdulásunknak tökéletesen vége van, 's ők viszont olly karban vagynak hogy helyt foghatnak, 's a' Coloniáknak kertjeikben magokat megfészkelhetik. Mihez foghatunk mi, az a' környülállásoktól függ; hanem a' mi puskaporunk és golyóbisunk még maradt, azt ugyan kíméllenünk kell, hogy utolsó szükségnek idején az erősséget védelmezhesünk. Posta-golyóbisunk még csak egy sincs az erősségben, 's a' hadi-hajók többet nem adhatnak, mint a' mennyit már adtak; már még a' házak' szükségére való ónat is, golyóbisnak darabolánk. Ezenkívül a' Kastélyban nincs több fejér seregbeli emberünk 12-nél; a' többiek színesek, és Fántik, 's azonban az essőzés is beállott. Egy szóval, Coast a' legnyomorultabb állapotban van; seregeink mind elküldettek segítségül; az élelemnek szükiben va-

gyunk, melly miatt a' fejér lakosok sokat szenvednek, a' reszünkön lévő hazafiakban nincsen mit bizni; az Aschanték pedig nagy erőben vagynak, 's ez miad arra mutat, hogy a' mi nyomorúságunk rettenetes. Nagy hasznára lenne ezen tartománynak ha ezt a' helyet feladnánk. — Azt halljuk hogy maga az ellenség is szint' úgy szeretné a' békességet, valamint mi, hanem olly feltételek alatt akarja azt megszerezni, mellyek az Anglusok' érzésére és principiumára nézve, borzasztók, u.m. hogy a' Dinkerei Királynak és az ő testvérének, ki egyike legjobb szövetségjeinknek, életet feláldoztassék. Alkalmasint bizonyosnak lehet tartani, hogy az El-Mina nevezetű hollandiai Coloniai tartja az Aschantékat puskaporral; melly környülállás a' hadat annyival is inkább hoszszabbítja, hogy az ottani lakosok az Aschantékhez jó indulattal viseltetnek, és soldtal hatalmasabbak, minthogy Kormányzójok zabolán tarthassa, úgy hogy inkább a' Kastély függ a' várostól, mint ez amattól. — Oberster Sutherland megjött Sierra-Leonából, 's általvevé Coastban a' vezérséget; hanem az Igazgatásbeli kormányt Major Chisholm megtartja. — Úgy halljuk, hogy Szir Charles Maccarthynak csontjai tűz mellett megszáraztatván, Commassiebo az Aschanték fővárosába küldettek nemzeti győzedelemjelül.“

Herczeg Eszterházy ez előtt kevésnapokkal az ifjú Lisztet virtuós magyar hazánkfiját, az ánglus Királynak bemutatata. A' gyermek a' Királynak nagy meglegedésével játszolta Händelnek, és Mozarónak darabjait.

A' Londoni kertész-társaság száz különféle földi epret tett ki a' nézésre, mellyek közül egy ollyan nagyságú volt, hogy általméroe három hüvelyknyinek találtatott. Azt mondják hogy Zea Bermudez Úr minckelőtte Madritba, hol, mint tudva

van, első Miniszternek neveztetett-ki, el-
 utazott volna, az anglus Igazgatásnak hat-
 hatós előterjesztéseket adott-bé írásban a'
 szökevény Spanyolok részére ajánlatolt
 segedelem ellen.

A' mint számba vették ez idő szerint
 Nagy Britanniában 12,000 gőz machina
 vagon folyamatban.

Midőn Londonban Rossini éppen sze-
 kérrre akart ülni olly szándékkal hogy Bri-
 tanniának fő-városát oda hagyja, hirtelen
 feltartóztatott egy béres-kocsisnak kíván-
 ságára, ki rajta egész hónapi bért keresett
 szekereért, mellynek szolgálataival pedig
 Rossini csupán három napig élt. Mellyért
 is ő ezen helytelen kívánságnak nem en-
 gedett; hanem elébb még sem utazhatott-
 el, míg csak a' törvényes Cautiót le nem
 tette. Rossini 8000 font Sterling kész pénzt
 viszen-el Londonból, ide nem számlálván
 azon gazdag ajándékokat, mellyeket né-
 melly Dilentantoktól kapott. 1200 font
 Sterlinget hátrahagyott kezességül, hogy a'
 jövő esztendőre ígért Operát a' rendes idő-
 re befogja küldeni.

Francia Ország.

Don Miguel kir. Hercege a' Párizsban
 találató intézeteket, és emlékeket rendre
 mind megnézegette. A' közelébbi napokban
 nevezetesen az Invalidusok' házát tekintet-
 te-meg, hol, míg egyik szalából a' másika
 általment, tiszteletére muzsika zengett
 az udvaron. A' kir. Hercege felette sajnál-
 lotta, hogy ezen személye iránt mutatott
 figyelmet még csak egy szóval sem köszön-
 hette-meg a' Generálisoknak és Tisztelnék.
 Mert nem tudván a' kir. Hercege franczi-
 ául, minden szavát tolmács által kellett
 magyaráztatnia.

A' Havrei kikötőnek lerakó-boltjaiban,
 mellyekben sok portékák valának, Aug. el-
 sőjén tűz ütött-ki. A' boltoknak alsó osz-

tálya olajjal, páliakával és más égetett ita-
 lokkal volt tele, mellyeket szerencsére
 meg tudtak menteni; hanem 285 bál gyap-
 jú, melly a' felső osztályokban tartatott,
 csaknem mind öszveégett, úgy hogy a' kárt
 valami 5 vagy 400,000 Frankra lehet be-
 csülni.

A' Courier-français jelenti f. h. 6d,
 hogy az előtt való napon költ levele azon
 Actáért tartóztatott-le, mellyet az anglus
 Courier Bounaparte' testamentoma gyanánt
 közölt. A' letartóztató kir. rendclésben
 a' nevezett cikkely úgy említettik, mint
 a' melly a' közönséges Morálnak sérelmére
 vagon. 'S ez a' kifejezés tartóztatla a'
 Courrieret hogy jegyzéseket tegyen ezen his-
 tóriai oklevélre, mellyet a' benne foglal-
 tatott 's az anglus Igazgatást illető kemény
 vádak miatt, csupán ezen Igazgatásra
 nézve tartott botránkoztatónak. Azon tes-
 tamentomnak pontjai különben szabad ké-
 zen forognak Párizsban különbféle köny-
 vekben; 's az Etoile hasonlóképen közlöt-
 te; hanem úgy látszik, hogy a' Courrierra
 nézve más a' törvény.

Spanyol Ország.

Bilbaóban Júl. 25d a' nép' sepreje mélt-
 atlanságokkal illetett több előkelő Polgá-
 rokat, 's az izgágaság annyira ment, hogy
 a' Francziáknak fegyveres közzel kelle
 be vetni magokat. A' csendességet nagy
 munkával lehetett helyre állítani 's azt mond-
 ják-hogy mind két részről többen megsebe-
 sítetttek és megöltettek.

*August. 19d a' Státus-papíro-
 sainak közép-árrok:*

Státus Kötelező levele 5 p Ctmal Conv. P. 94 9/16
 Ugyan az 2 1/2 p Ctmal Sorsvonásos Költsön
 1820-ról C. P. Ugyan az 1821 ről 100f. C. P. 124

Bizonyítás 1821d. Költsőről fűrt Conv. P. Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 p Csmal 503/4 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank Actia 1120 for. C. P. —

Magyar Ország.

A Hazai Tudósítások f. h. 14d ezeket közlik: Esztergomból: A Fő Mélt. Primás Hercege az idén is folytatta egyházi látogatásának apostoli munkáját. Ugyanis Jún. 15d u. m. Sz. Háromság vasárnapján Sütőre ment, hol Fő Tiszt. Jordánszky Elek Úr által fogadtatván; az egyházi látogatást, a népnek kimondhatatlan öröme végbe vitte. Innen visszatért Nyergetőfalura, utóbb Bajóra, a honnan Péliföld, vagyis Sz. Kereszt nevű, egykori Nazarénusok remete lakását vizsgálta meg, melly helyre az ájtatos nép távol való helyekről is szokott szarándokoskodni. A templom és kálvária megismerése után, azt a kegyes rendelést tette, hogy az ő költségére az úgynevezett Stációk megújítatnának. Ezen Érseki jószágokról haza térvén Esztergomba, az Úrnapi búcsújárást Jún. 17d maga vezette; azután pedig a Dunántúl lévő Érseki jószágokban, u. m. Musla, Mocs, Szőlgyén, Öved, Farnád, Bart, és Kéménd helységekben vitte végbe egyházi látogatását, és Jún. 28d Párkány Mező-városában. Nevezetes dolog, és az egyházi történetekben nagy figyelemet érdemel, hogy nem találtatik nyoma Zsigmond Császár idejétől fogva, hogy valamelyik Érsek, Esztergom Vármegyei, s imént említett Plebaniákat megvizsgálta volna. Aldor Kanizsai János Érsek vitte végbe ezen egyházi látogatást. — Sz. Péter Pál napján, Jún. 29d Esztergom sz. k. városában tartott az egyházi látogatás, mellyre a tanuló Ifjúság, a polgári Fegyveresek, és Papság, a városi Tanács rendes proces-

sóval vezette Ő Hercegségét a városi fő templomba. Minthogy ezen szentegyház ugyan az említett Apostoloknak emlékeztetkeire vagyon szentelve, Ő Hercegsége maga mondotta a nagy Misét, mellyet követett a magyar predikáció, azután maga Ő Hercegsége kérdegette ki a kisdédeket a lelki tanításból, a mit más templomokban is szokott tenni, s minthogy itt nagy meglepődésre feleltek a kisdédek, őket bővséges ajándékokkal megörvendeztette. A visszakísérés hasonló processióval ment végbe. — Más nap és harmad nap folytatta a Primás Herceg ezen sz. k. városban a Sz. Ferencz Szerzetesi templomának látogatását; valamint a Sz. Benedek Szerzetesi alatt lévő kir. Gynnasiumnak, és a városi Nemzeti Iskolának megvizsgálását. Ezen alkalmatossággal mind a Sz. Ferencz Szerzetesi, mind a Gynnasiumnak Ifjai, nyomtatásban kiadott versekkel bizonyították meg Ő Hercegsége iránt való tiszteletet. Ezen jeles egyházi látogatást a Fő Pásztor azzal rekesztette, hogy egyházi öltözetében felment a városházához és a piacra néző erkelyről, a kiállított fegyveres Polgárookra, s az egész népre áldást adott, minekutána már első nap, a fő Plebánia templomban teljes búcsút hirdettetett volna. — Júl. 4d a vízi-városban lévő Plebánia templomot, melly most anya-templom gyanánt szolgál, látogatta meg, hol a nagy Mise, és a búcsú hirdetés végbe menvén, könyörgést tartott a kriptában, s az ottan nyugvó Ambrús Károly kir. Fő Hercegnék, néhai Primásnak hamvait megáldá. Ezután tartatott a predikáció, és magyar s német nyelven a Katechesis. Végre Júl. 5d minekutána már előbb a Sz. György-Mezői új Plebániát is meglátogatta, Sz. Tamásoson a Káptalan Kápolnájának, melly Sz. István tiszteletére vagyon építve, látogatásával, ezen esztendőre bérekeszté egyházi látogatásait: mindenütt újabb böls

rendelésekkel emlékezetét hagyván apostoli buzgóságának.

Borkesdről. Baranya Vármegyéből Júl. 5od: „Hogy több hasznos mesterségheli művek, valamint szintén több természeti ritkaságok, s nevezetességek gyakran csak szerencsés, és előre nem látott történet által találtatnak mai napig is fel, egyebeken kívül példa ebben a' múlt nyáron felfedezettett, s az idén igen nagy divatba jött, Baranya Vármegyében, Pécshez három órányira, Siklóstól három főtálynyi távolságra fekvő s Gróf Batthyáni Antalhoz tartozó Harkányi meleg ferdő. Ugyan is a' Harkányi s körül lévő lapályokban, az Uraság' rendeléséből, a' rétek' javítása végett egy hosszú árok ásztatván, véletlenül az ásók egy forrásra akadtak, mellynek égető melegségét lábaik ki nem állhatván, az ott lévő Tisztnak megjelenték. Ez mind kezének bemártása, mind egy nyers tojásnak egy minútum alatt való hirtelen megfővése által, a' víznek nagy melegségéről megbizonyosodván, a' forrást leitisztítatá, s a' további ásatást félben hagyatván, feljebbvalójának megjelenté. — Az ahoz értők' bizonyítása szerint a' víznek melegsége 41 1/2 grádusnyi; és így mind a' Budai, mind a' Daruvári, hozzánk legközelebb való meleg ferdőket jóval feljülhaladja. Különbféle tekintetben tapasztalt orvosi hasznáról bizonyosságot tesz az a' nagy számmal, a' helynek szűk és még jól el nem készített volta miatt, minden alkalmatlanságot nem tekintő öszvetődült sokaság; mellynek nagyobb bővségével Hazánknak akármeddig legnevezetesebb feredője is, elejénten főképp', de még nagyobb virágzásában is, alig dicselkedhetett; mert itten nem csak több esztendőktől fogva különbféle nyavalyákban sínlődők, hanem még a' gyermekkorban elhatalmazott különbféle hosszú betegségek, tartós köszvényekből, száraz fájásokból, nagy sebekből, lép és

egyéb dugadásokból, a' tagoknak elgyengüléseiből, öszveronódásaiból s a' t. többben igen rövid idő alatt szerencsésen meggyógyultak. — Több hosszasan kínlódó s betegeskedő, de ezen feredőkben virágozó egésségeket visszanyert személyek' forró fohászkodásaikhoz képesüljünk mi is buzgó sóhajtásunkat, s hatáit adunk a' jó Istennek, ki rajtunk, és vidékünkön megkönyörülven, ez által bennünket megvigasztalt.“

Pozsonyban Jún. 28d hosszúsas betegeskedése után meghalt Ték. Tudós Kovács Imre Úr, a' kir. Akadémiánál a' Természeti, Nemzeti s Magyar Országai Köz-Törvényeknek rendes Tanítója, a' Törvényeknek Doctora, és mind a' két Törvény-székhez felesküdt Prokátor. Ő 1774-ben született, s már 1801-ben a' Nagy-Váradí Akadémiánál az említett Törvényeknek Tanítójává lett, onnan pedig 1808-ban a' Pozsonyi kir. Akademiába általtétetett. Szép tudományára, tanításbeli szorgalmatosságára, és az Ifjúsággal való helyes bánására nézve közönséges tiszteletet nyert, melly a' temetését kísérő sokaságnak jelenlétéből is nyilván kitetszett. A' temetést magavitte végbe Mélt. és Fő Tiszt. Orgler József Úr; Tanítványai pedig többnyire gyász öltözetekben kísérték koporsóját.

Soprony. Megürülven boldogult T. T. Ns. és Nztes Nagy-Megyeri Rajcs Péter Rector Úr' halála által a' Sopronyi Magyar-Társaságban az Elölülői hely, Elölülőnek választatot T. T. Odor István Úr, a' Sopronyi Ev. Lyceumban Philosophiát tanító Professor. Ki is nagy lelkű, s hazafias buzgósággal követven a' boldogultak e' kis Társaságban 32 esztendőig futott vezér-pályáját, a' f. h. 7d tartotta-meg a' Társaságnak minden esztendőn tartatni szokott Innepét.

Az elmondott szép munkák annyira ékesítették ez Innepet, hogy a' Tisztelt nagy számú halgatóság' kedvét eléggé meg-

nyerték, 's nagy reményt nyújtottak a' lelkes hazafinak boldog honnya' anyai nyelve paliérozódására.

A' munkás-Társak illy rendel tettek az ékesen szóllásban a' gyakorlást:

1. Ber'senyi László: A' Hazá' javára élt férjfiú méltó a' Nemzet' örök tiszteletére. Folyó-beszédben; — beköszöntött versekben.

2. Németh József: T. T. Nagy Megyeri Rajcs Péter' Úr' hamvaihoz. Alleus' mértékein.

3. Kis János: Egy kesergő. Vitézi versekben.

4. Kéblóvszky József: A' Hazának élni dicsőség. Folyó-beszédben.

5. Major József: Hazám' boldog alapotja. Alagyakban.

6. Karsay János: Az irigység. Zapho' mértékein.

7. Herenkovics István: A' nemes lélek. Felváltó-versekben.

8. Knar Sámuel: A' fáradozás' bére. Felváltó-versekben.

9. Hajnal József: Törekedés e az, a' mi, a' nemzeti fényt tenyészti? Folyó-beszédben.

10. Illés Adám: Az alkony. Felváltó versekben.

11. Horváth István: A' Vaskapui ütközet. Vitézi versekben.

12. Boda János: A' Várnai csata. Vitézi versekben.

13. Szekér János: A' honnvédés. Vitézi versekben.

14. Nisnyánszky Dániel: Az üldözöttet ártatlan. Folyó beszédben.

15. Mód Mihály: Egy kisdéd' hamvaihoz. Felváltó versekben.

16. Szalay József: T. T. Nagy Megyeri Rajcs Péter Úr' hamvaihoz: Felváltó-versekben.

17. Varga János: A' Remény. Alleus' mértékein.

18. Noszlopy Mihály: A' mulandóság, és halhatatlanság. Költői folyóbeszédben.

19. Ajkay Sámuel: Belgrad' ostromlása. Vitézi versekben. — Az Innepet be-rekesztette.

Az Exámenek f. h. 21d kezdődnek, 28d végződnek.

Korponán Júl. 27d délutáni négy órakor, a' midőn a' lakosoknak nagyobb része kinn volt a' mezőn, tűz támadott, melly két óra alatt, a' Catholicum templomot, Parochiát, a' Piáristák' Klostromát és Gymnasiumát, a' tanácsházat, az Evangélicusok' templomát, 's minden belső és külső városbeli épületeket egészen megemésztette. A' lángok még a' következő egész éjjel is dühösködtek, bécsapván a' bolt-hajtásos szobákba, mellyekben mindent semmivé tettek. Két aszszony egészen megégett, két férjfiú és egy leányt a' füst fúlasztott-meg, más többek veszedelmesen megsebesítettek. Ezen szánakozásra méltó városnak insége leírhatatlan.

Verbócz Mező-városban is Nyitra Vármegyében a' Pozsonyi német Ujság szerint, f. h. 4d 200 ház és számos csürök levének a' lángok' prédájává.

Árvából a' Budai és Pesti egyesült német Ujság azt jelenti, hogy a' tájon Júl. 27d délután egy órakor iszonyú zivatar kerekedett. A' szelvész gyökerestől kiforgatta a' fákat, és a' házakat szeltytszorta; a' jég, melly másfél fontnyi nehézségben esett, 27 helységnek minden termését elpusztította, több száz ökröket agyon vert, 's a' kinn volt juhokat csaknem mind megölte. Ezen csapás által 20,000 embernél több jutott nyomorúságra.